

**Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти»
Завдання для II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії у 2024/2025 н. р.
10 клас**

I. Тестовий блок (18 балів)

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань пропонуються 4 варіанти відповіді, серед яких лише один правильний (1 бал за кожену правильну відповідь).

Європа — це один із найбільш густонаселених регіонів світу, де проживає понад 740 мільйонів чоловік. Населення континенту розподілене нерівномірно: густо заселені райони Західної Європи, такі як Німеччина, Велика Британія та Нідерланди, мають значно більшу щільність населення з північними та східними країнами. Густонаселені міські райони, наприклад Париж та Лондон, перетворилися на мегаполіси з розвинутою інфраструктурою та значними економічними можливостями.

1. Яка з наведених країн має одну з найвищих щільностей населення в Європі?

- А) Швеція
- Б) Чехія
- В) Нідерланди
- Г) Італія

Однією з головних особливостей європейського населення є його старіння. Багато країн Західної та Південної Європи відчувають демографічний тиск, більшість значної частини населення досягла пенсійного віку. Тому є потреба в залученні робочої сили з інших країн для підтримки економічного зростання та функціонування соціальних систем.

2. Яка головна причина старіння населення в Європі?

- А) Високий рівень еміграції
- Б) Низька народжуваність
- В) Висока соціальна підтримка
- Г) Високий рівень охорони здоров'я

Міграція є фактором, що впливає на демографічну ситуацію в Європі. У деяких країнах Західної Європи високий рівень імміграції дозволяє компенсувати старіння населення. Іммігранти часто працюють у галузях, які не потребують високої кваліфікації, проте є життєво важливі для економіки. Однак міграція також сприяє розвитку соціальних та політичних дебатів, що змінює етнічний та культурний склад населення.

3. Яка з наведених країн приймає найбільше іммігрантів?

- А) Італія
- Б) Греція
- В) Польща
- Г) Німеччина

Європейські країни мають інші підходи до політики щодо населення. Наприклад, у деяких країнах існує програма підтримки сімей з дітьми, яка включає фінансову допомогу та податкові пільги для багатодітних сімей. Такі країни підтримують високий рівень народжуваності в порівнянні з іншими європейськими державами. У скандинавських країнах, таких як Швеція, уряди також активно підтримують соціальні програми для родини, пропонуючи декретні відпустки для обох батьків та розвинену систему дошкільних закладів.

4. Яка країна Європі започаткувала програми підтримки родини з дітьми ще у 1938 році?

- А) Іспанія
- Б) Франція
- В) Німеччина
- Г) Австрія

Для населення Європи характерна висока урбанізованість: більшість людей проживає в містах. Урбанізація має як позитивні, так і негативні наслідки: сприяє розвитку економіки, але створює додаткове навантаження на інфраструктуру, довілля та соціальні служби великих міст.

5. Яка із зазначених причин є основним чинником високого рівня урбанізації в Європі?

- А) Переважно помірні кліматичні умови
- Б) Концентрація робочих місць у містах
- В) Низька природна родючість ґрунтів
- Г) Нижчі ціни на житло і комунальні послуги

Завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання у двох колонках подано інформацію, яку позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконуючи завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари) (4 бали за повну правильну відповідь).

6. Установіть відповідність між групами міст і їх функціональними типами:

1 Ковель, Жмеринка, Шепетівка;	А багатогалузеві промислові центри;
2 Краматорськ, Рубіжне, Шостка;	Б курортно-оздоровчі центри;
3 Кривий Ріг, Запоріжжя, Миколаїв;	В спеціалізовані промислові центри;
4 Ялта, Євпаторія, Хмільник.	Г транспортні центри;
	Д центри сільськогосподарських регіонів.

7. Установіть відповідність між рівнинами та формами земної поверхні, що характерні для цих рівнин на території України.

1 Поліська низовина;	А моренні горби;
2 Придніпровська низовина;	Б конуси грязьових вулканів;
3 Донецька височина;	В терикони;
4 Причорноморська низовина.	Г поди, блюдця;
	Д соляні куполи.

Завдання відкритої форми з короткою відповіддю. (2 бали за повну правильну відповідь).

8. Відстань від Харкова до Львова складає 1020 км. Визначте відстань між містами на карті масштабу 1 : 3 000 000

Завдання множинного вибору. У завданні пропонується 7 варіантів відповіді, серед яких три правильні (3 бали за повну правильну відповідь).

9. Укажіть три області України, які межують з однією і тією ж державою:

- 1 Волинська;
- 2 Рівненська;
- 3 Львівська;
- 4 Чернівецька;
- 5 Закарпатська;
- 6 Вінницька;
- 7 Тернопільська.

II. Теоретичний блок (12 балів)

1. Дайте розгорнуту відповідь на питання (12 балів). Складіть словничок із шести понять, пов'язаних з темою «Географічна оболонка і її загальні закономірності. Природні комплекси». Дайте короткі визначення цих понять.

III. Практичний блок (20 балів)

1. Дайте покроковий розв'язок географічної задачі (10 балів). На топографічній карті позначені точки А і Б. Відомо, що дирекційний кут напрямку АБ $\alpha_{AB} = 225^\circ$. Визначте азимут магнітний напрямку з точки А в точку Б (A_{AB}), якщо магнітне схилення (δ) східне і складає $6^\circ 15'$, а зближення меридіанів західне (γ) і складає $2^\circ 20'$.

2. Визначте за поданою інформацією міста й країни де знаходяться найбільші аеропорти світу (10 балів, 0,5 балів за місто та країну розташування).

№	Назва та опис аеропорту	Код аеропорту	Біля якого міста знаходиться аеропорт	Країна, де знаходиться аеропорт
1	Міжнародний аеропорт імені Гартсфілда-Джексона є ключовим вузлом для пасажирських і вантажних перевезень Північної Америки. Цей аеропорт названий на честь двох видатних політиків - Медгара Еверса і Чарльза Гартсфілда, які відіграли важливу роль у громадянському руху за права афро-американців.	ATL/KATL		
2	Міжнародний аеропорт Шоуду головний вузловий аеропорт для повітряних маршрутів Азії. Це один з найбільших аеропортів у світі за кількістю пасажирів та обсягом перевезень. Займає значну площу з багатьма терміналами, які обслуговують як внутрішні, так і міжнародні польоти.	PEK/ZBAA		
3	Міжнародний аеропорт Хітроу займає перше місце в Європі за обсягом пасажирського та вантажного трафіку. Вважається одним з найзайнятіших аеропортів у світі.	LHR/EGLL		
4	Міжнародний аеропорт імені Шарля-де-Голля один із найбільших у світі за кількістю пасажирів і вантажу. Названий на честь видатного політика та генерала Шарля де Голля.	CDG/LFPG		
5	Найбільший аеропорт країни. Знаходиться в центрі Європи і вважається одним з найбільших на континенті. Один із перших аеропортів, де почали застосовувати автоматичну систему сортування багажу.	FRA/EDDF		
6	Міжнародний аеропорт імені Індіри Ганді має один з найбільших терміналів у світі. Найзавантаженіший аеропорт країни з точки зору вантажних перевезень.	DEL/VIDP		

7	Міжнародний аеропорт Ататюрк розташований у європейській частині міста за 24 км на захід від площі Султанахмет. З 5 лютого 2022 року аеропорт не приймає, як пасажирські, так і вантажні сполучення і використовується тільки бізнес-джетами.	ISL/LTBA		
8	Міжнародний аеропорт Сукарно-Хатта отримав свою назву на честь першого президента цієї країни Ахмеда Сукарно та першого віце-президента Мохаммада Хатти. У 2023 році аеропорт обслужив 49,08 мільйона пасажирів.	CGK/WIII		
9	Міжнародний аеропорт Інчхон відомий своєю високою якістю обслуговування пасажирів і вважається одним з кращих аеропортів у світі. Міжнародний аеропорт Інчхон є базовим аеропортом та головним хабом для національних авіакомпаній Korean Air і Asiana Airlines.	SIN/WSSS		
10	Аеропорт Барахас з 24 березня 2014 має ім'я Адольфо Суареса. За завантаженістю 2022 року аеропорт займає 15-е місце у світі та п'яте в Європі. Служить сполучною ланкою між Європою та Латинською Америкою.	MAD/LEMD		